

Popa Tanda

Caracterizarea preotului Trandafir

Caracterizarea preotului Trandafir

Personajul principal al nuvelei este preotul Trandafir care, pe parcursul povestirii primește porecla de „Popa Tanda”, de unde și titlul nuvelei. Porecla vine de la verbul „a tandali” care semnifică „a pierde vremea” cu referire la încercările sale de a lamuri satenii să muncească, încercări pe care aceștia le considerau „tandalitura”, pierdere de vreme.

De la începutul naratiunii aflăm că personajul principal este la prima tinerețe.

Dintr-un portret schițat sumar, se desprinde chipul unui om cu învățătura bună de carte, voce frumoasă (așa cum cere profesia), care vorbește „drept și cumpanit”, fiind „harnic și grijitor”. Este deci un om echilibrat, drept îndemânatic și priceput, căci „face din nimic ceva”, gospodar și strangător: „Strange, drege și culege”. Toate aceste calități sunt umbrite de o meteahnă: „Este cam greu la vorba, cam aspru la judecată: prea de-a dreptul, prea verde fatiș”, adică spune omului direct ce impresie are despre el, fără ocolisuri și menajamente. Acest fel deschis și sincer de a fi îi va schimba întreaga existență, determinând transferul său în satul Saraceni. Firea dinamică și energică a preotului se manifestă și aici: El încearcă să-l scuture pe sateni din nepăsarea lor, să-i aducă prin muncă, la o situație materială bună, de pe urma căreia ar fi profitat și el. Încrăzător în puterea cuvântului, nu pregetă să le vorbească oamenilor, chiar să umble din casa-n casă, dându-le sfaturi, întâi cu vorbe blande apoi ironice și amenințatoare. Nimic nu-i reușește însă pe această cale. Disperarea care-l cuprinde are și cauze de natură materială, căci zestrea preotesei se sfârșise, iar familia trebuia întreținută. Împins de nevoi se apucă de lucru, fiind astfel primul care profita de binefacerile muncii. El, înaintea celorlalți, experimentează personal toate sfaturile date satenilor, pune în practică tot ceea ce teoretic îi învățase pe alții.

Slavici nu adâncește analiza psihologică a personajului sau ci, punându-l în situații de viață dificile, îl determină să cugete, să ia hotărâri și să acționeze. Tabloul final al nuvelei îl infatisează la vârsta bătrănetii, păstranduse încă „verde vesel și harnic”, înconjurat de a-i săi, trăind din plin bucuria creșterii nepoților într-o deplină armonie familială.

Pe parcursul naratiunii personajul trăiește un conflict interior acut, când își da seama că truda lui de a lamuri oamenii este zadarnică și cuvântul lui n-are greutate. Disperarea pe care o trăiește îl face să realizeze că vorba fără fapta zboară în vânt, că este nevoie de punerea în practică a celor spuse.

Aducand satul la prosperitate materiala el a redat oamenilor ceva și mai de pret: respectul de sine al fiecaruia,demnitatea de a tine capul sus și drept de a fi respectat de urmas.Sugestia scriitorului este ca bunastarea materiala o atrage pe cea spirituala,ca nu poate exista multumire sufleteasca daca nu ai viata indestulata.Este conceptia sanatoasa a omului din popor,al carui exponent este parintele Trandafir.Daca la inceputul naratiunii el era o persoana straina și neacceptata de comunitate in final devine sufletul acesteia,motorul ei spre progres modelul urmat cu sfintenie de toti.Portretul preotului este usor idealizat,prin el Slavici intruchipand spiritul constructiv,misionarul care se dedica ridicarii comunitatii din care face parte.